

pers, zoals het ambacht ze aan de lopende band fabricceert.

1769

Rie van Ipenburg poogt met haar boek *Novice* de tanende belangstelling voor de actieve kloostercongregaties bij de vrouwelijke jeugd wat te doen herleven. Beatrijds de Waart is een van die meisjes van wie ieder verwacht dat ze naar het klooster gaan; haar vriendin Pam is een vlot en werelds type, wier onverwacht besluit allen een gril lijkt. Beiden houden echter vol na hun gezamenlijk vertrek. Beatrijds streft als zuster Agnes in het noviciaat en legt in extremis haar geloften af; Pam neemt later als zuster Maria de zwarte sluier aan. De geestelijke leiding der novicenmeesteres wordt in rake en gezonde trekjes getekend. Het sterfbed van zuster Agnes is sober en treffend beschreven. Een gebeurtenis in de jeugdliteratuur is dit boek niet, al zal het de gepeinzen van vele bakvisjes eens in heel andere richting leiden dan het gebruikelijk type meisjesboek pleegt te doen.

In beide voorgaande boeken is het Nederlands hier en daar meer vertaald Engels.

1770

Het boek *Het licht der bergen*, door *Frans Weiser, S.J.*, beleeft al een 5de druk. Hein, een frisse knaap uit Tirol, komt op het liberale staatsgymnasium in Wenen. Ondanks conflicten, insinuaties over voorlichting, vriendinnetjes en rake klappen weet hij zijn deugd te bewaren. Hij richt zelfs een soort Maria-congregatie op. Op een apostolisch hoogtepunt in het verhaal valt hij van een hoge berg te pletter. Een katholiek jongensboek dus in de sterk geïdealiseerde zin van dat woord: onwaarschijnlijk van tegenstellingen. Meer dan de Vlaamse taalsfeer zal deze opgelegde morele sfeer Nederlandse college-jongens hinderen. 't Is té mooi. Om de beschreven toestanden in sommige lezersmilieus voorzichtig te hanteren.

1771

Acht jongens en meisjes van een 4e klas H.B.S. proberen in de zomervacantie hun eigen brood te verdienen. *Als je maar durft*, door *Heleen van Ramshorst*, is er het verslag van. Naast een vlot en pittig verhaal, met ernst en luim, schuwt het

Mogen wij u voorstellen:

MAX DE LANGE- PRAAMSMA

DEZE schrijfster zal door veel lezers onmiddellijk geassocieerd worden met „Goud-Elsje”. En het contact dat wij met haar mochten hebben plaatst haar voor ons ook in dat zelfde milde licht.

Mevrouw De Lange is een Friezin, 26 Dec. 1906 te Bolsward geboren als jongste van 7 kinderen. Met haar 18de jaar was zij onderwijzeres en na een tijdelijk baantje in Witmarsum stond zij voor de klas te Broek op Langendijk (1926-1930) en Huizum (1930-1940). Daar vond zij haar levensgezel, leraar aan het Gereformeerd Gymnasium, met wie zij in 1941 trouwde en aan wie zij 5 kinderen schonk, nl. 4 zonen en 1 dochter. Met echte moedertrots toont Mevrouw de Lange ons haar mooi gezin en onze lezers kunnen van die moederweelde mee genieten via bijgaande foto van de schrijfster met haar jongste en enige dochter Baudieneke.

Met schrijven is mevr. De Lange al begonnen toen ze 11 jaar was, in een schoolschrift, met als pseudoniem „Maxie”. Ze heeft ook wel met een rooms-katholiek vriendinnetje samengewerkt en die vriendschap is gebleven, ook al is dat vriendinnetje inmiddels al jaren lang Zuster Franciscanes.

In 1931 verscheen haar eerste boek, een meisjesboek: *Op de rand van het nest*. Mevr. De Lange heeft nu 16 boeken op haar naam staan en daaronder zijn er

ook de „grote problemen” niet. En die problemen worden positief gelovig gezien. De levenslessen die het geeft, maken het tot een goed boek voor godsdienstig behoorlijk gevormde jongelui.

Guusje Erica, door *Martie Verdenius*, is — om in de stijl te blijven — een knotsmeters leuk knalding voor oudere meisjes. Toen Guusje geslaagd was voor haar eindexamen en geen toekomstplannen had, besloten haar ouders haar een jaartje in de huishouding te doen. Zij begint deze taak met grote tegenzin en gesputter, maar gewapend met een dosis humor brengt zij het toch tot een goed einde. Een rijke jongeman met Studebaker en vliegtuig weet dit te waarderen. Het verhaal is wel erg modern-oppervlakkig.

En dan willen we deze kroniek sluiten met een zeer verzorgd gebeden- en meditatatieboek voor de rijpere jeugd: *Jezus de Heer*. De schrijvers, Leuvense Jezuïeten, hebben de gebeden speciaal geschikt gemaakt voor gemeenschappelijk gebruik, wat vooral uitkomt bij de 12 missen voor groepsgebruik. Ook uit de meditaties spreekt dit diepe gemeenschapsleven. Het boek wil alleen helpend aanvullen wanneer de eigen geest tekort schiet; het wil de verstrooiing leren omsmeden tot het levende gebed. Liturgisch plaatst het de H. Mis in de kern van het gehele gebedsleven. De meditatieve gebeden brengen frisse gedachten die a.h.w. ongemerkt overgaan in eigen gebed. Extra moet nog opgemerkt worden dat niet alleen het uiterlijk zeer verzorgd werd doch ook de taal meer dan gewone aandacht heeft gehad. We wensen dit prachtige boek, dat zeer veel goed kan doen, een ruime verspreiding.

1772

1773

van de *Goud-Elsje*-serie, een serie die zoveel weerklink gevonden heeft, dat van het eerste deel al een 8ste druk verschijnt en van het tweede een 6de. Ook in de Scandinavische landen is *Goud-Elsje* via vertalingen, veler vriendin geworden. Geen wonder dat er van alle kanten op de schrijfster drang wordt uitgeoefend om nog een deel aan de serie toe te voegen. En hier laten we gaarne mevr. De Lange aan het woord: „Ik denk toch dat een 6de deel, voorlopig althans, wel tot de vrome wensen zal moeten blijven behoren, omdat ik helemaal geen inspiratie in die richting heb tot nu toe. Ik 'maak' mijn boeken nl. nooit. Hoe eenvoudig ze ook mogen zijn, ze 'groeien' allemaal in mij. Ik ben vuur-bang voor maakwerk. — Ik verkeer in de gelukkige omstandigheid dat ik niet van mijn pen hoef te leven. En het zal wel mee daardoor zijn, dat ik tot nu toe op alle 'verzoeken' nog

'nee' heb kunnen zeggen. Ik hoop harte-lijk dat ik dit, zolang God mij de gelegenheid en het talent laat, zal kunnen volhouden. Ik geloof dat dit mijn werk en dus ook de jeugd, voor wie ik schrijf, ten goede komt. Wel wil ik verklappen, dat

ik allerlei aantekeningen heb gemaakt over Riet Berkhout, Goud-Elsje's jongste zus. Ik houd zelf ook zoveel van Goud-Elsje en haar familie en vrienden. De boeken die tot de Goud-Elsje-serie behoren zijn mijn liefste boeken.

Mevr. De Lange toont ons haar verzorgd uitgegeven oeuvre en als zij dan haar Deense „Guld-Else” laat zien, gaat haar een gemeend compliment aan de Nederlandse uitgevers wel heel gemakkelijk af. Het succes van Goud-Elsje en de fleurige etalages met jeugdboeken stemmen mevr. De Lange optimistisch.

Als wij haar over haar roeping een vraag stellen, antwoordt zij spontaan: „Ik dank God dat ik jeugdschrijfster heb mogen worden en dat ik daardoor toch nog wat voor de jeugd, van wie ik zoveel houd, mag zijn. Wegens mijn vrij druk gezin, waarin ik als vrouw en moeder allereerst mijn taak zie en dat voor mij ook nummer één is en blijft, kan ik buitenshuis niet meer zo gemakkelijk iets voor de jeugd doen. En dan zie ik het als mijn taak de boeken voor de jeugd zo te schrijven, dat, als ze me vragen: Is het echt gebeurd, mevrouw?, ik kan antwoorden: Nee, echt gebeurd is het niet. Maar ik geloof dat het zo zou kunnen gebeuren. — M.i. moet een boek nl. allereerst naar het werkelijke leven getekend zijn en dan zo, dat het allerbeste in onze meisjes en jongens wordt wakker geroepen. — God wil onze Vader zijn, omdat Jezus voor onze zonden stierf. Uit dankbaarheid moeten wij daarom Hem ter ere leven. En dat wil ik doen niet door te 'preken', maar door mijn boeken van die geest te doortrekken.”

Van haar die Goud-Elsje schiep willen we natuurlijk graag iets horen over de bakvisroman: „Er zijn heel goede en heel slechte. Met dat slechte bedoel ik dan niet, dat ze over op zichzelf slechte dingen verhalen, maar dat de inhoud je reinste nonsens is. Onze bakvissen moeten juist het beste van het beste hebben, opdat hun smaak voor het goede boek aangekweekt en niet reeds vroegtijdig bedorven wordt.”

En als we hierna onze gegevens ordenen voelen we ons verheugd dit contact gezocht te hebben, omdat we behalve onze waardering voor Goud-Elsje, Ankie, Mieke, Roentje, Ietie, Mientje en Riet en zoveel andere creaties, nu ook de overtuiging hebben een verdienstelijke vrouw en moeder en echt christen mens ontmoet te hebben.

ANDERE LECTUUR VOOR JONGE MENSEN

De wereld blijft rijk, door Anton Zischka, zou men kunnen beschouwen als een aan-